

**REGIONALNY
PRZEGLĄD
ZESPOŁÓW
TAŃCA
LUDOWEGO
„GACOK”
W GACI**

REGIONALNY PRZEGLĄD ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO „GACOK” W GACI

Organizatorzy:

Gminny Ośrodek Kultury
w Gaci

Lucyna Skawina-konsultacja

Ryszard Hanejko-nuty

Ewa Cieśla-opracowanie

*„Przez tą naszą gacką wieś
malowana dróżka jest...”*

Ta daleko słynąca przyśpiewka rodem z tej miejscowości jest nieodłącznym elementem krajobrazu folkloru Ziemi Przeworskiej, a wykonywana jest już od dziesięcioleci przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci. W 2016 roku minęło 108 lat od powstania Teatru i Chóru Włościańskiego oraz 105 Zespołu Muzyki i Śpiewu, który dał początek obecnemu zespołowi pieśni i tańca. i właśnie na bazie tradycji kulturalnej tej lokalnej społeczności zrodził się pomysł zorganizowania przeglądu zespołów tańca ludowego, zarówno tych, w których uczestniczy starsze pokolenie autentycznych tancerzy jak i młodsze, szkolone przez instruktorów – choreografów.

Stąd również nazwa „Gacok” wywodząca się od miejscowego tańca, chociaż on sam przywędrował wraz z reemigrantami z Kanady. Najstarsi informatorzy pamiętają, że kiedyś zamawiało się u muzykantów „kanadę”, a dopiero później przyjęło się obecne imię. Do tych najstarszych tańców należą również przepiórka, ciuryło, bandoska. Znane są i popularne do dzisiaj również inne tance zbiorowe i pojedynczych par, takie jak chodzony, ułan, polka przeworska, szewc, żyd, sztajer, które są w repertuarze każdego zespołu tanecznego.

Te spotkania konkursowe są świętem ludowego folkloru, a aktorami na tej scenie najlepsze pary i zespoły, jak do tej pory, z terenu Pogranicza Nadszańskie. Scena wydaje się za mała, gdy grupy taneczne z rozmachem, w zawrotnym tempie, wykonują polki, oberki, przytupują i potrząsają fantazyjnie uniesionymi rękami, klaszczą w dłonie, pokrzykują. Dopełnieniem obrazu są piękne, barwne stroje i muzyka, która nie pozwala spokojnie ustać w miejscu – żywiłowa, dynamiczna. Nie ważne jest czy tańczą młodszy czy starsi. Taniec ma to do siebie, że wyzwala w każdym maksimum emocji wyrażających się w radosnym ruchu ciała, uśmiechu, wesołym śpiewie.

Przedmiotem Regionalnego Przeglądu Zespołów Tańca Ludowego „Gacok” są tańce ludowe regionu Podkarpacia, a celem ich ochrona. Od wszystkich zależy – organizatorów, uczestników, sympatyków – czy w przyszłości będzie można użyć słowa sukces. Mając świadomość, że nie da się zatrzymać przemian zachodzących również i w tej dziedzinie, ocena prezentacji sposobu tańczenia, śpiewu, muzykowania czy ubioru – stroju, musi uwzględnić taki stan rzeczy, zachowując jednak troskę o pozory autentyczności.

ORGANIZATORZY

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
I REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” 1 LIPCA 2007 R.**

Jury w składzie:

Jerzy Dynia – muzyk

Alina Kościółek – Rusin – choreograf

Janina Wojturska – choreograf

po obejrzeniu 3 zespołów oraz 5 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I miejsce – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej

II miejsce – Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci oraz Zespół „Pawłosiowianie” z Pawłosiowa.

W kategorii par tanecznych:

I miejsce – Anna Balawender i Stanisław Zajęc z Gaci

II miejsce – Renata i Marek Ziemniakowie z Białoboków

III miejsce – Danuta Cieśla i Jan Szpytma z Białoboków, Anna Niemczak i Józef Boratyn z Zarzecza, Ewa Sekreta i Krzysztof Kordas z Białoboków.

Jury stwierdza wyrównany poziom przeglądu, duże zaangażowanie uczestników oraz opiekunów zespołów i par tanecznych. Należy podkreślić różnorodność wiekową wykonawców oraz dbałość o tradycję zarówno w tańcu, muzyce jak i śpiewie. Jury zaleca zespołom i ich instruktorom jeszcze większą dbałość o dobór repertuaru zarówno tanecznego jak i muzycznego, a także w dziedzinie tradycyjnego stroju.

Komisja wyraża uznanie organizatorom za trafny pomysł i wzorową organizację przeglądu, proponując aby impreza była kontynuowana w latach następnych, celem ochrony kultury dawnej polskiej wsi.

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
II REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 13 LIPCA 2008 R.

Jury w składzie:

Alicja Haszczak – choreograf, przewodnicząca jury,

Janina Wojturska – choreograf,

Stanisław Szabat - muzyk

po obejrzeniu 3 zespołów oraz 2 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I miejsce – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej

II miejsce – Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci oraz Zespół „Pawłosiowianie” z Pawłosiowa.

W kategorii par tanecznych:

I miejsce – Anna Balawender i Stanisław Zajęc z Gaci

II miejsce – Renata i Marek Ziemiakowie z Białoboków.

Jury pragnie podziękować organizatorom za sprawne zorganizowanie i przeprowadzenie przeglądu. Jednocześnie ma nadzieję, że przegląd będzie kontynuowany

w latach następnych celem propagowania tradycji i folkloru tego regionu i całego Podkarpacia. zespoły i pary taneczne występujące prezentowały wyrównany poziom artystyczny.

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
III REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 7 CZERWCA 2009 R.

Jury w składzie:

Alicja Haszczak – choreograf, przewodnicząca jury,

Janina Wojturska – choreograf,

Stanisław Szabat - muzyk

po obejrzeniu 6 zespołów oraz 7 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej

II nagroda – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci – grupa młodzieżowa młodsza

III nagroda – Młodzieżowy Zespół Taneczny z Pawłosiowa, Zespół Pieśni i Tańca „Familia” z Rudółowic

Wyróżnienia – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci – grupa młodzieżowa starsza, Zespół Pieśni i Tańca „Jarzębina” z Łapajówki.

W kategorii par tanecznych:

I nagroda – Ryszarda Kasperska i Stanisław Szepelak z Pawłosiowa

II nagroda – Anna Balawender i Stanisław Zajęc z Gaci, Helena i Wiktor Gołębowie z Rudółowic

Wyróżnienia – Renata i Marek Ziemiakowie z Białoboków, Marika Bartman i Marek Polak z Gaci, Małgorzata Szpiłyk i Maciej Filar z Gaci, Grażyna Franus i Jan Szpytma z Białoboków.

Jury pragnie podziękować organizatorom za sprawne zorganizowanie

i przeprowadzenie przeglądu. Jednocześnie ma nadzieję, że przegląd będzie kontynuowany w latach następnych celem propagowania tradycji i folkloru tego regionu i całego Podkarpacia. zespoły i pary taneczne występujące prezentowały wyrównany poziom artystyczny.

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY

IV REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO „GACOK” 6 CZERWCA 2010 R.

Jury w składzie:

Alicja Haszczak – choreograf, przewodnicząca jury,

Janina Wojturska – choreograf,

Stanisław Szabat - muzyk

po obejrzeniu 6 zespołów oraz 3 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej

**II nagroda – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci – grupa młodzieżowa,
Zespół Pieśni i Tańca „Kresy” z Lubaczowa**

III nagroda – Zespół Taneczny „Pawłosiowianie” z Pawłosiowa

**Wyróżnienia – Zespół Pieśni i Tańca „Markusy” z Markowej, Młodzieżowy Zespół
Taneczny „Pawłosiowianie” z Pawłosiowa**

W kategorii par tanecznych:

I nagroda – Renata i Marek Ziemiakowie z Białoboków

**II nagroda – Marika Bartman i Marek Polak z Gaci, Małgorzata Szpiłyk i Maciej Filar
z Gaci.**

Jury pragnie podziękować organizatorom za sprawne zorganizowanie i przeprowadzenie przeglądu. Jednocześnie ma nadzieję, że przegląd będzie kontynuowany

w latach następnych celem propagowania tradycji i folkloru tego regionu i całego Podkarpacia. Zespoły i pary taneczne występujące prezentowały wyrównany poziom artystyczny.

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
V REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 5 CZERWCA 2011 R.**

Jury w składzie:

Janina Wojturska – choreograf,

Stanisław Szabat - muzyk

po obejrzeniu 6 zespołów oraz 5 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej

II nagroda – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci , Zespół Pieśni i Tańca „Chorzelowiaczy” z Chorzelowa

III nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Jarosław” z Jarosławia

Wyróżnienie – Młodzieżowy Zespół Taneczny „Pawłosiowianie” z Pawłosiowa, Zespół Taneczny „Młodzi Albigowianie” z Albigowej.

W kategorii par tanecznych:

I nagroda – Ryszarda Kasperska i Stanisław Szepelak z Pawłosiowa

II nagroda – Grażyna Franus i Jan Szpytma z Białoboków, Barbara Pańko i Andrzej Hawro z Białoboków

Wyróżnienia – Martyna i Patryk Ciejko z Chorzelowa, Anna i Kacper Telega z Chorzelowa

Jury pragnie podziękować organizatorom za sprawne zorganizowanie i przeprowadzenie przeglądu. Jednocześnie ma nadzieję, że przegląd będzie kontynuowany

w latach następnych celem propagowania tradycji i folkloru tego regionu i całego Podkarpacia. zespoły i pary taneczne występujące prezentowały wyrównany poziom artystyczny.

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
VI REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 3 CZERWCA 2012 R.**

Jury w składzie:

Alicja Haszczak – choreograf,

Janina Wojturska – choreograf,

Stanisław Szabat - muzyk

po obejrzeniu 7 zespołów oraz 7 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej, Zespół Pieśni i Tańca „Chorzelowiaczy” z Chorzelowa

II nagroda – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci , Zespół Pieśni i Tańca „San” z Leżajska

III nagroda – Zespół Taneczny „Pawłosiowianie” z Pawłosiowa

Nagroda specjalna – Zespół „Karpaty” z Rzeszowa

Wyróżnienie – Zespół Pieśni i Tańca „Wiercany” z Wiercan.

W kategorii par tanecznych:

I nagroda – Anna Balawender i Stanisław Zając z Gaci

II nagroda – Monika Śliwa i Paweł Janusz z Pawłosiowa

III nagroda – Jadwiga Szpytma i Kazimierz Balawejder z Markowej

Wyróżnienia – Agnieszka Olbrycht i Jacek Szylar z Markowej, Grażyna Franus i Jan Szpytma z Białoboków.

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
VII REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 2 CZERWCA 2013 R.**

Jury w składzie:

Alicja Haszczak - choreograf

Janina Wojturska – choreograf,

Sławomir Gołąb – muzyk

po obejrzeniu 7 zespołów oraz 7 par tanecznych postanowiło przyznać:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej,

II nagroda – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci , Zespół Pieśni i Tańca „Łańcut” z Łańcuta, Zespół Regionalny „Wesele Krzemienieckie” z Krzemienicy

III nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Pawłosiów” z Pawłosiowa, Zespół Pieśni i Tańca „San” z Leżajska, Zespół Pieśni i Tańca „Bandoska” z Rzeszowa

Wyróżnienia – Regionalny Zespół Taneczny „Pogórzanie” z Gorlic, Zespół Pieśni i Tańca „Familia” z Rudółowic

W kategorii par tanecznych:

I nagroda – Barbara Pańko i Andrzej Hawro z Białoboków

II nagroda – Marta Buk i Zenon Buk z Krzemienicy

Wyróżnienia – Grażyna Franus i Jan Szpytma z Białoboków, Katarzyna Jabłońska i Adam Kunysz z Krzemienicy, Monika Śliwa i Stanisław Gliniak z Pawłosiowa.

Specjalne wyróżnienie otrzymuje cymbalista z kapeli towarzyszącej **Zespół Pieśni i Tańca „Familia” z Rudółowic – Emmanuel Orlewicz.**

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
VIII REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 1 CZERWCA 2014 R.

Jury w składzie:

Alicja Haszczak – choreograf,

Romuald Kalinowski – choreograf,

Andrzej Osmyk – muzyk

po obejrzeniu 11 prezentacji konkursowych w wykonaniu 6 zespołów i 2 par tanecznych postanowiło przyznać nagrody i wyróżnienia w poszczególnych kategoriach:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Regionalnemu Zespołowi Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci – grupa młodzieżowa, Zespołowi Pieśni i Tańca „Hanka” z Głogowa Małopolskiego – grupa V

II nagroda – Zespołowi Pieśni i Tańca „Sieteszanie” z Sieteszy – grupa młodzieżowa, Zespołowi Pieśni i Tańca Ludowego „Jarosławiaki” z Jarosławia

III nagroda – Zespołowi Pieśni i Tańca „Jarosław” z Jarosławia

Wyróżnienia – Zespołowi Pieśni i Tańca „Sieteszanie” z Sieteszy – grupa dziecięca, Zespołowi Pieśni i Tańca „Mały Jarosław” z Jarosławia.

W kategorii para tanecznych:

I nagroda – Barbarze Pańko i Andrzejowi Hawro z Białoboków

II nagroda – Grażynie Franus i Janowi Szpytmie z Białoboków.

Jury gratuluje organizatorom sprawnej organizacji przeglądu, zaś występującym w przeglądzie zespołom i parom życzy dalszej pasji w pracy nad kultywowaniem polskiej tradycji ludowej.

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY
IX REGIONALNEGO PRZEGLĄDU ZESPOŁÓW TAŃCA LUDOWEGO
„GACOK” W GACI 7 CZERWCA 2015**

Jury w składzie:

- Alicja Haszczak – choreograf,
- Krystyna Trojanowska – choreograf,
- Sławomir Gołąb – muzyk

po obejrzeniu prezentacji scenicznych 12 zespołów i 3 par tanecznych postanowiła przyznać następujące nagrody i wyróżnienia:

w kategorii zespołów tanecznych:

I nagroda – Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Markowianie” z Markowej, Zespół Pieśni i Tańca „Chorzelowiaczy” z Chorzelowa

II nagroda – Zespół Regionalny „Wesele Krzemienieckie” z Krzemienicy, Zespół Pieśni

i Tańca „Hyżniacy” z Hyżnego, Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” z Gaci
III nagroda – Zespół Pieśni i Tańca „Bandoska” z Rzeszowa, Zespół Pieśni i Tańca
„Lubenka” z Lubeni, Zespół Pieśni i Tańca „Jaślanie” z Brzyścia z gminy Jasło
Wyróżnienia – Zespół Tańca Ludowego i Narodowego „Jarosławiaki”
z Jarosławia, Zespół Pieśni i Tańca „Pawłosiów” z Pawłosiowa.

W kategorii par tanecznych:

I nagroda – Dorota Dec i Waldemar Buk z Krzemienicy

II nagroda – Aleksandra Szylar i Jacek Szylar z Markowej

III nagroda – Jadwiga Szpytma i Dariusz Cwykiel z Markowej.

Jury z satysfakcją stwierdza, że poziom oraz ogólny wyraz artystyczny zespołów, szczególnie młodzieżowych, systematycznie podnosi się. Cieszy fakt, że wzrasta liczba zespołów uczestniczących w imprezie, w szczególności tych, których członkami są starsi wiekiem tancerze.

Jury sugeruje, aby w przyszłorocznej edycji Przeglądu dokonać regulaminowego podziału zespołów na dwie kategorie wiekowe: młodzież i dorośli.

HISTORIA REGIONALNEGO ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA „GACOKI”

Jednym z zespołów propagujących piękno naszego folkloru jest Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „GACOKI”. Już w 1908 r. w Gaci powstał Teatr i Chór Włóściański. Inicjatorem zorganizowania takiej działalności był Piotr Brożbar, miejscowy rolnik. Należy zaznaczyć iż Gacanie już w XIX w. uświetniali ważne wydarzenia oraz święta pieśnią

i muzyką, nie stronili również od humoru i satyry. W 1912 r. w ramach „Drużyny Bartoszewej” powstał „Zespół Muzyki i Śpiewu”, przez cały czas rozwijał również prężnie teatr. W 1916 r. powstało Koło Młodzieży w którym młodzi ludzie uczyli się śpiewu i tańca. W 1925 r. Koło Młodzieży zorganizowało pierwsze chłopskie dożynki. Od tego momentu wieś organizowała dożynki co roku, aż do wybuchu drugiej wojny światowej. Duży wkład

w pracę zespołu wniosła miejscowa nauczycielka Mazankówna. W 1930 r. poszerzono program o pieśni i melodie gackie (gacok, przepiórka, ciuryło), które od tej pory stanowią kanon artystyczny zespołu. W tych latach szczególnie pochłonięci pracą byli Antoni Pacuła i Jan Fołta. Powstał również w tym czasie chór męski. W latach 1935-39 zespół stał się znany w całym kraju. Wyjeżdżał z koncertami do wielu miast południowej Polski, m.in. do Krakowa, Lwowa, Łańcuta i Przeworska. W latach okupacji hitlerowskiej zespół nie zaprzestał swojej działalności. Miejscem występów w tym czasie była Gacka Górka, Markowa i las w Lipniku. Po wojnie wraca normalne życie i następuje ożywienie działalności. Zespół zaczyna od wyjazdów do Warszawy na krajowy zjazd „Wici”, do Opola na Zaślubiny z Odrą. W 1947 r. we Wrocławiu wystąpił z okazji „Wystawy Ziem Odzyskanych”. Występował również w Lublinie, Poznaniu i Krakowie. Zespołem kierował wówczas Bronisław Machaj. W 1959 r. patronat nad zespołem przejęła Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Gaci i nieprzerwanie patronowała zespołowi do roku 1985. W tym czasie zakupiono m.in. stroje ludowe i instrumenty muzyczne. W czasie kiedy kierownictwo nad zespołem przejął Tadeusz Bemben, zespół wystawia „starodawne wesele gackie”. Brał udział w III Krajowym Festiwalu Tańców Ludowych, uczestniczył w Centralnych Dożynkach, a także koncertował w telewizji (1960-64). W 1964 pracę z zespołem rozpoczęła Bożena Nizańska. Później powołano nowy samorząd, a kierownikiem zespołu został

Eugeniusz Kuźniar ofiarny społecznik, uczeń Ignacego Solarza. W tym okresie w zespole tańczyły trzy grupy pokoleniowe. Dwukrotnie przyznane zostały zespołowi wczasy w Domu Chłopa w Warszawie. Dużym osiągnięciem organizacyjnym zespołu było pozyskanie środków od władz centralnych CRZZ i Związku Handlowców na budowę domu kultury

w Gaci, który oddano do użytku 27 grudnia 1969 r i od tej pory zespół miał swoją stałą siedzibę. W latach siedemdziesiątych zespół występował w Bułgarii, na Ukrainie (Drohobycz, Istebna i Truskawiec). W tym czasie kierownikiem zespołu był Wiktor Brożbar, a choreografem Edward Wawrzyniak z Jarosławia. Swoje oryginalne piosenki, tańce i stroje zespół prezentował na konkursach, przeglądach i festiwalach. Zdobywał nagrody. Najważniejsze z nich to „Złote Skrzydło Ikara” na III Jarmarku Pieśni i Tańca w Mielcu (1970), główna nagroda „Pawie Pióro” na Festiwalu Folkloru Ziem Nizinnych w Tarnowie (1972, 1976), główna nagroda na Festiwalu Folkloru i Sztuki Ludowej „ Jasielskie Okółki” (1979), wyróżnienie na

I Ogólnopolskim Konkursie Tradycyjnego Tańca Ludowego w Rzeszowie. Ponadto zespół brał udział wielokrotnie w Ogólnopolskim Festiwalu Folklorystycznym w Płocku,

w Tygodniu Kultury Beskidzkiej, Centralnych i Regionalnych Dożynkach. Występował wielokrotnie przed mikrofonami PR i TV, uczestniczył w zbiórkach na finansowanie odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. Najstarszymi tańcami wykonywanymi przez zespół są: gacok, przepiórka, ciuryło, majdaneczek, ułaniczek, szewc i żyd. Ponadto

w repertuarze zespołu znajdują się tańce melodie i przyśpiewki gackie, przeworskie, rzeszowskie oraz fragmenty gackiego wesela. W 1988 r. zespół otrzymuje Dyplom Honorowy Ministra Kultury i Sztuki. W roku 1990 i 1994 zespół otrzymuje wyróżnienie i I nagrodę na OKTTL w Rzeszowie. W 1995 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Gaci działały cztery grupy RZPiT „Gacoki” tj. grupa dziecięca, dzieci starszych, młodzieżowa i seniorzy oraz Kapela Ludowa. Od roku 1984 choreografem grup dziecięcych i młodzieżowej jest instruktor GOK Lucyna Skawina, a akompaniatorem od 1986 r. instruktor GOK Ryszard Hanejko . Od 1996 kierownikiem zespołu zostaje Lucyna Skawina i w tym też roku zespół w uznaniu zasług dla kultury ludowej otrzymuje nagrodę im. Oskara Kolberga oraz list gratulacyjny od Prezesa Rady Ministrów Włodzimierza Cimoszewicza. 8 czerwca 2002 r. zespół wraz

z kapelą występuje gościnnie w stolicy Austrii – Wiedniu. Od 2007 r. zespół jest

współgospodarzem Regionalnego Przeglądu Zespołów Tańca Ludowego „Gacok”, na którym zdobywa II i I miejsca. Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” jest ambasadorem kultury ludowej Podkarpacia poza granicami kraju, ale też jako gospodarz przyjmuje zespoły folklorystyczne z całego świata w ramach Światowego Festiwalu Zespołów Polonijnych

w Rzeszowie. Gościły już u nas zespoły z Brazylii, Kanady, USA, Wielkiej Brytanii, Australii. Podsumowując działalność Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Gacoki” należy zwrócić uwagę na bardzo bogate tradycje ludowe we wsi Gać sięgające końca XIX w. Ogromne zamiłowanie Gacan do kultury ludowej regionu, muzyki i śpiewu, oraz szeroka działalność oświatowo-wychowawcza i silna świadomość narodowa, spowodowały, że na przestrzeni dziesiątek lat kultura i jej rozwój w Gaci Przeworskiej mogły i mogą być nadal przykładem dla wielu wsi regionu ziemi przeworskiej i całego Podkarpacia. Bardzo istotną rzeczą jest zachowanie przez nasz zespół odrębności właściwej dla regionu ziemi przeworskiej. Dzięki strojom, w których zespół występuje, dzięki pieśniom i melodiom, które gra i śpiewa potrafi wprowadzić widza i słuchacza w klimat i ducha właściwego dla ziemi przeworskiej, a co najważniejsze zachować i ocalić kulturę muzyczną i taneczną tego regionu. „Gacoki” są doskonałą formą rozwijania zdolności i zainteresowań muzycznych

i tanecznych, a także wychowania i współżycia w grupie. Zespół ten łączy, integruje społeczność wiejską, dostarcza przeżyć, wrażeń artystycznych, a jednocześnie wzbudza patriotyzm lokalny i umacnia poczucie wartości w mieszkańcach wsi.

W 2012 r. historycznym wydarzeniem dla zespołu było opracowanie i wydanie monografii naukowej autorstwa Grzegorza Krzysztofa Krzeszowskiego pt. „GACOKI” I „GRODZISZCZOKI” STUDIA Z DZIEJÓW REGIONALNYCH ZESPOŁÓW PIEŚNI I TAŃCA W XX WIEKU. Uroczysta promocja książki odbyła się 3 czerwca 2012 r. podczas VI Regionalnego Przeglądu Zespołów Tańca Ludowego „Gacok”.

Zespół dokonywał wielokrotnie nagrań do Polskiego Radia i TV Rzeszów z których jedno, którego dokonano końcem lat osiemdziesiątych, znalazło się na kasecie VHS z serii Tańce Polskie pt. „Przeworsk”. Wydawcą nagrania była Telewizja Polska i Fundacja Artystyczna ZMW, przy pomocy finansowej Ministerstwa Kultury i Sztuki. Niekwestionowanym autorytetem z zakresu tańca ludowego Podkarpacia i jednocześnie twórcą i autorem nagrania jest Pani Alicja Haszczak, która współpracuje do dzisiaj z naszym zespołem. Jest przewodniczącą jury naszego Regionalnego Przeglądu Zespołów Tańca Ludowego „GACOK”. W 2015 roku

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” wraz z Kapelą Ludową „Gacoki” uczestniczył w badaniach terenowych prowadzonych przez Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej przy finansowym wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

HISTORIA KAPELI LUDOWEJ "GACOKI"

Kapela Ludowa „Gacoki” jest wiernym spadkobiercą ponad stuletnich tradycji folklorystycznych wsi Gać, pielęgnującą starodawne muzykowanie. Niektórzy członkowie kapeli to autentyczni muzykanci, którzy dawniej grywali na wiejskich zabawach, weselach i innych wiejskich uroczystościach. Kapela stanowi nierozłączny element Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Gacoki”, który w roku 1996 otrzymał nagrodę im. Oskara Kolberga. Do najważniejszych osiągnięć kapeli należą m.in. wyróżnienia i nagrody na znaczących przeglądach i festiwalach, a także występy poza granicami kraju. Kapela kilkakrotnie dokonywała nagrań w telewizji i polskim radio oraz na kasetach i płytach CD. Kapela cztery razy uczestniczyła w Międzynarodowych Spotkaniach Rodzin Muzykujących w Zgorzelcu. Siedmiokrotnie brała udział w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków ludowych w Kazimierzu nad Wisłą, gdzie zdobywała nagrody i wyróżnienia. W 2008 r. kapela

przygotowała muzykę z przyśpiewkami do albumu w ilości 126 melodii wydanych przez Radio Rzeszów. 20 czerwca 2009 r. kapela otrzymała nagrodę Marszałka Województwa Podkarpackiego za całokształt działalności w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnianie i ochronę kultury, a 19 września 2009 r. kapela otrzymuje tytuł Partnera Roku nadany przez Centrum Kulturalne w Przemyślu za całokształt współpracy we wspólnym dziele krzewienia kultury na Podkarpaciu. 8 lipca 2014 kapela wraz z Z.P.iT. „Markowianie” uczestniczyła w prestiżowej imprezie pod patronatem Prezydenta RP w Nadzwyczajnym Koncercie Ucznia, przedsięwzięcie folklorystyczne było przygotowane przez Magdalenę Tejchma, która zarazem wieńczyła obronę pracy dyplomowej z najwyższym wynikiem pracy końcowej na Uniwersytecie Muzycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Ważnym wydarzeniem był występ kapeli na XX Międzynarodowych Spotkaniach Jasów w Jaszapati na Węgrzech w dniach 10 – 14 lipca 2014 r. W 2015 roku Kapela Ludowa „Gacoki” uczestniczyła w 49 Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą gdzie otrzymała wyróżnienie. Kapela w ciągu roku występuje około 30 razy na różnego rodzaju imprezach lokalnych i ponadlokalnych. Siedzibę i działalność kapela prowadzi nie zmiennie od ponad 40 lat w Gminnym Ośrodku Kultury w Gaci.

W ciągu ostatnich 30 lat w kapeli muzykowali m.in.

- + Jan Bosak ze Świętoniowej – klarnet,
- + Tadeusz Sochacki – klarnet,
- + Józef Uberman z Dębowa – skrzypce,
- + Józef Piątek (Omasta) z Dębowa – cymbały,
- + Władysław Szpiłyk – cymbały,
- + Jan Kochmański z Markowej – klarnet,
- + Antoni Stecko z Rozborza – klarnet,
- + Edward Ulma z Markowej – skrzypce,
- + Kazimierz Sochacki (Kaziok) – kontrabas,
- + Antoni Bartman z Wolicy – skrzypce,
- + Tadeusz Ryfa z Przeworska – cymbały,
- + Jan Cwynar – kontrabas,
- + Tadeusz Pieniążek ze Studziana – klarnet, akordeon,
- + Stanisław Piątek z Ostrowa – skrzypce, cymbały,

- + Józefa Inglot – śpiew,
- + Jan Jakielaszek -skrzypce.

Żyjący:

- Andrzej Piątek ze Sarzyny – kontrabas,
- Zenon Piątek ze Sarzyny – cymbały,
- Jan Kilian z Markowej – akordeon, śpiew,
- Eugeniusz Hanejko z Sieniawy – skrzypce,
- Edward Hanejko z Czerc – klarnet,
- Jan Ziobrowski z Przemyśla – skrzypce,
- Anna Plasło z Jarosławia – skrzypce,
- Mariusz Mirkiewicz z Przeworska – kontrabas,
- Ryszard Wojtaszek z Pawłosiowa – kontrabas,
- Tadeusz Kmiecik z Łańcuta – kontrabas,
- Michał Flejszar z Markowej – kontrabas,
- Stanisław Tadla ze Szklar – cymbały,
- Stanisław Stańko z Nowosielec – skrzypce,
- Stanisław Jakielaszek – akordeon, śpiew,
- Stanisław Tuleja – kontrabas,
- Sabina Inglot – Zardzewiały – śpiew,
- Helena Szpytma z Markowej – śpiew.

Aktualny skład kapeli na dzień 01 maja 2016 r. to:

- Józef Piątek – klarnet,
- Ryszard Hanejko – klarnet, akordeon, śpiew – kierownik kapeli,
- Lucyna Skawina – śpiew,
- Marcin Cwynar – kontrabas,
- Kinga Mól – skrzypce,
- Karol Dzień – cymbały,
- Elżbieta Wiglusz – cymbały,
- Izabela Głąb – klarnet, śpiew,
- Magdalena Tejchma – skrzypce,
- Hubert Tejchma – skrzypce
- Monika Wiśniowska – skrzypce.

TAŃCE PRZEWORSKIE

BANDOSKA

Bandoska to jeden z najstarszych tańców pojedynczych par regionu przeworskiego. Jego historia sięga czasów pańszczyźnianych – jako pierwsi taniec ten wykonywali robotnicy folwarczni zwani w tym rejonie bandosami. Pierwsze wzmianki o tym układzie zanotowano w Grzędzie i Dębowie, a następnie w Gaci. Przez wiele lat taniec ten wykonywany był jedynie przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki”. Obecnie nazwę „Bandoska” nosi Zespół Pieśni i Tańca „Bandoska” z Rzeszowa, który kilkakrotnie uczestniczył w Regionalnym Przeglądzie Zespołów Ludowych „Gacok”.

 = 96

BANDOSKA

by Ryszard Hanejko

POLKA STAWANA

Jest to taniec pochodzący z Gaci, którego początki pamiętają już jedynie najstarsi mieszkańcy wsi. Nazwę swoją wzięła od zatrzymań (stawania) par co kilka taktów podczas wirowań. Polka stawana posiada przyśpiewkę wykonywaną przez tancerzy.

♩ = 120

POLKA STAWANA-A TAM W GACI SKOTNIKU

by Ryszard Hanejko

A tam w Gaci na skotniku. Roz !
Stoi wiatrok na patyku. Dwa !
Stoi wiatrok mąke miele,
Tobie Maryś na wesele. Roz, dwa, trzy.

Już pszyniczka jest w stodole. Roz !
Już ci po ni puste pole. Dwa !
Pusto w polu i na łące,
Gdzie podzieje się zajaczek. Roz, dwa,
trzy.

POLKA Z LASA

Polka nazywana jest również polką przeworską lub wściekłą polką. Historia tego tańca rozpoczęła się w karczmach pod przeworskimi miejscowościami gdzie tańczoną ją na pojarmarcznych zabawach. Tancerz zamawiający taniec woła do kapeli „Muzykanty Przeworsko”. Tańcem tym Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki” kończy suitę tańców przeworskich.

Musical notation for the piece "Polka Przeworska". It consists of four staves of music in 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as quarter note = 80. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, and rests. A large, semi-transparent watermark reading "COMPOSED FROM AN ANDROID 'MUSIC COMPOSITION'" is overlaid diagonally across the page.

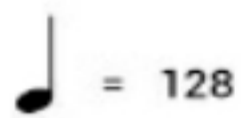
♩ = 80

POLKA PRZEWORSKA

by Ryszard Hanejko

POLKA GACOK

Jak sama nazwa mówi taniec pochodzący z Gaci. Jego pierwsza nazwa to „kanada” ze względu na to, iż przywędrował on przed I wojną światową z Kanady wraz z powracającymi z emigracji mieszkańcami. Taniec ten nie posiada cech charakterystycznych dla innych tańców tego regionu. Posiada on melodię z przyśpiewką.

 = 128

POLKA "GACOK

by Ryszard Hanejko

Mam serduszko do kochania
rączki do roboty.
Przyjedź do mnie mój Jasieńku
jeśli masz ochotę.
Hop siup tra la la, hop siup tra la la.
Przyjedź do mnie Jasieńku

albo przyplyń wodą.
Powiedz mojej matusi

Pójdę ja do matuli
powiem jej od proga –

Dajcie matuś córusię,

bo mi się podoba.

że ci się podobam.

Hop siup tra la la, hop siup tra la la.

Hop siup tra la la, hop siup tra la la.

SZEWC

Taniec powszechnie znany w Gaci, posiadający charakterystyczną przyśpiewkę oraz układ taneczny. Jest to jeden z najbardziej charakterystycznych tańców wykonywanych przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki”.

SZEWC GACKI by Ryszard Hanejko

$\text{♩} = 80$

Szyją buty gackie szewce,

szyją i chodoki, rum, cum.

Do roboty i od święta

chodzą w nich Gacoki, rum, cum.

Ciągnij dratwę mój szewczyku

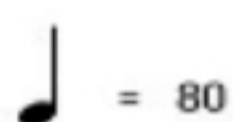
i pocięgiem ruszaj, rum, cum.

Jaki mi zrobisz ładny chodak

to Ci dam całusa, rum, cum.

ŻYD GACKI

Jeden z najstarszych tańców wykonywanych przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki”. Taniec ten początkowo tańczony był w karczmach, na weselach i zabawach.

 = 80

ŻYD GACKI

by Ryszard Hanejko

The musical score consists of three staves of music in 2/4 time, written in a key with one flat (B-flat). The first staff contains a continuous eighth-note melody. The second staff continues the melody with some notes marked with accents. The third staff features a more rhythmic pattern with some notes marked with accents, ending with a double bar line.

COMPOSED FROM 'ANDROID'
'MUSIC COMPOSITION'

POLKA ZMIENIANO

Taniec ten pochodzi z Gaci i należy do tańców zbiorowych. Dawniej powszechnie tańczono go na weselach, zabawach i imprezach okolicznościowych.

 = 120

POLKA ZMIENIANA-JA SE MYSZKA

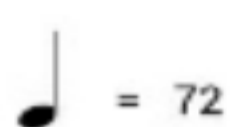
by Ryszard Hanejko

COMPOSED FROM ANDROID
'MUSIC COMPOSITION'

SIANO GRABAŁA

*Taniec często wykonywany przez Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gacoki”.
Posiada on przyśpiewkę.*

 = 72

SIANO GRABAŁA

by Ryszard Hanejko

Siano grabała, owies wiązała,
Po tej robocie tydzień leżała.
Oj leży, leży, bolą ją kości,
Nie od roboty, tylko od złości.

Oj leży, leży, kiejby na męce.

Wszystko poziera na moje ręce.
Na moje ręce, na moje nogi
Moja Kasieńka robotna była,
Bo przez cały dzień wszystko zrobiła.

Wszystko poziera, Boże mój drogi.

PRZEZ TĄ NASZĄ GACKĄ WIEŚ

Chodzony tańczony na zakończenie zabawy, nazywany „obchodem” miał charakter żywy i dynamiczny. Jeden z tancerzy wołał :”do obchodu”, pary ustawione na linii koła wesóło i ze śpiewem krążyły po izbie. Tancerze mocno przytupywali, pokrzykiwali, co który wyskakiwał w górę, klaskał ręką o kolano, opadając pochylał się nisko i uderzał dłonią o podłogę, to znów wykonywał kilka kroków w przysiadzie obok partnerki. Tancerka od czasu do czasu obracała się pod uniesionymi rękami, kiedy indziej parami wykonywali jedno okrążenie w prawo lub w lewo. Korowód par tańczył dopóki grała muzyka.

♩ = 120

CHODZONY-PRZEZ TĄ NASZĄ GACKĄ WIEŚ

by Ryszard Hanejko

Przez tą naszą gacką wieś
Malowana dróżka jest
Jasio ją malował
Jak do lubej chodził
Przez tą naszą gacką wieś.

W polu siano grabała

I wianeczek zgubiła
Szelma ten kawaler
Co na koniu jechał
Jam na niego rzuciła.

I zajechał pod karczmę
I stanął pode drzwiami

Ustań koniu, ustań
Ustań koniu, ustań
Ja muzyczkę zapłacę.

I z konika zeskoczył
Muzyczka mu grała
Aż ta karczma drżała
Jego luba płakała.

I muzyczkę zapłacił

PRZEPIÓRECZKA

„Uciekła mi przepióreczka w proso” znana jest w całej Polsce i notowana w różnych odmianach. W okolicach Przeworska odrębnie potraktowana jest melodia „przepióreczki” – nie jako mazur jak w pozostałych częściach kraju, a jako walc w umiarkowanym tempie, co nadaje melodii liryczny charakter.

 = 132

PRZEPIÓRKA

by Ryszard Hanejko

Uciekła mi, uciekła mi
przepióreczka w proso.
A ja za nią, a ja za nią
nieboraczek boso.

A chwytajże, a chwytajże,
mój syneczku, chwytaj,
tylko jej się, tylko jej się
pióreczek nie tykaj.

Trzeba by się, trzeba by się

pani matki spytać,
czy pozwoli, czy pozwoli
przepióreczkę schwytać?

SPONSORZY:

**STAROSTWO POWIATOWE
W PRZEWORSKU**

Bank Spółdzielczy w Łańcucie
Rok założenia 1913 Grupa BPS

**M U Z E U M
W P R Z E W O R S K U**

Zespół Pałacowo-Parkowy | www.muzeum.przeworsk.pl

Stare Miasto - Park

Sp. z o.o.

WIERZAWICE

Wójt Gminy Gać – Grażyna Pieniążek

**Jadwiga i Lucjan Kuźniar – Gać
Kasprzak**

Poseł Mieczysław

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMUS” - Białoboki
Markowa**

Ryszard Puchała –

Energetyka Wiatrowa „Galicja” sp. z o. o.

Firma WW-Net – Białoboki

Anna Szpak – AS Mała Gastronomia

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Gaci

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Kańczudze

Firma „MODNIARSTWO” z Rzeszowa

Kazimierz Trojnar – Białoboki

Andrzej Filar

Grzegorz Tomaszek

Piotr Balawejder

Zbigniew Sas